

KYYTI-LUKUHAASTE

LUE 12 KIRJAA VUODEN AIKANA.

Katse taaksepäin, mitä näkyy?

Historia määrittää meitä ja elää meissä, halusimme tai tajusimme sitä tai emme. Vaikka oma elämä on tässä ja nyt, olemme osa ympäristöämme, kotimaamme, sukumme ja ammattimme jatkumoa. Moni tuntee vahvasti kuuluvansa esimerkiksi sukunsa ketjuun tai vaikkapa ammattikuntansa tai harrastuksensa tarinaan.

Kesäkuun haasteessa on kaksi näkökulmaa historiaan: historialliset romaanit ja tietokirjat historiasta. Tiedän, että on lukijoita, jotka valitsevat vain toisen näistä, mutta itse näkisin, että nämä kirjat täydentävät toisiaan. Tietokirja kertoo faktat, mutta kaunokirjallisuus auttaa eläytymään. Romaanit näyttävät tavallisten ihmisten kohtalot historian käännekohdissa ja myllerryksissä sekä kertovat aikansa elämäntavasta, jopa ihmisten ajattelutavasta.

Historiasta kirjoittavat kaunokirjailijat tekevät valtavan työn tutkiessaan ajankuvaa ja tapahtumia, joihin fiktion sijoittavat – eli enimmäkseen lukevat tietokirjoja ja tutkivat netistä vanhoja valokuvia, karttoja ja muita dokumentteja. Mieleeni on jäänyt Laila Hirvisaari esittelemässä kymmeniä täyteen kirjoitettuja sinikantisia vihkojaan televisiohaastattelussa. Tänä päivänä kirjoittamisen taustatyötä avaavat mielenkiintoisesti Facebookissa muun muassa Enni Mustonen <https://www.facebook.com/SyrjastakatsojanTarinoita> ja Kaari Utrio, joka on jo koulutukseltaankin historioitsija.

Kirjailijoiden kannattaakin tehdä työnsä tarkoin, sillä myös kaunokirjallisuuden lukijat ovat tarkkoja. Varsinkin lähihistorian asioista pääsee nopeasti pahoittamaan mielensä: ”ei tuohon aikaan vielä valmistettu kyseistä automallia” tai ”ei tuota sanaa silloin vielä käytetty”. No, aina voi kirjoittaja mennä sen taakse, että teos on fiktiota.

Pitkään historiankirjoitus on ollut ns. virallista historiaa - käsitellyt politiikkaa, yhteiskuntia, sotia ja valtiomiehiä. Historiantutkimuksessa on jo hyvän aikaa vallannut alaa mikrohistoria, eli yksittäisen henkilöhistorian tai vaikka kylän tutkiminen ja niistä kirjoittaminen. Se tuo ajan ja elämäntavan lähemmäs tavallista ihmistä. Mieltä lämmittävää suosiota ovat viime vuosina kirjastossa nauttineet paikallishistoriaa käsittelevät julkaisut.

Olen lukenut monia hyviä, populäärejä tietokirjoja historiasta. Tämäkin on tervetullut ilmiö, että esimerkiksi väitöskirjasta julkaistaan kansanomaisen versio.

Outi Kauppala, Kouvolan pääkirjasto

LISÄÄ VINKKEJÄ KESÄKUUN HAASTEeseen

Historiallinen romaani

- Kate Furnivall: Pietarin jalokivi
- Umberto Eco: Prahan kalmisto
- Juha-Pekka Koskinen: Ystävänä Rasputin
- Mikael Niemi: Karhun keitto
- Lisa See: Pionin rakkaus
- Sarah Waters: Parempaa väkeä
- Jaakko Yli-Juonikas: Kyyhkysinetti
- JP Koskinen: Haukansilmä
- Anneli Kanto: Rottien pyhimys
- Jouni Tossavainen: Pojan usko
- Jelena Tšižova: Muistista piirretty kaupunki
- Emma Puikkonen: Musta peili
- Heikki Kännö: Runoilija
- Sirpa Kähkönen: Muistoruoho

Vaihtoehto: Historiallinen tietokirja

- Juuso Määttänen ja Joonas Hytönen: Jyrki 1995-2001*
- Esa Seppänen: Kannaksen rautainen ihme*
- Artemis Kelosaari: Kannibaalikirja : Kirjoituksia ihmissyönnin historiasta*
- Miikka Tamminen: Keskiajan hirviöt*
- Hanna-Reetta Schreck: Säkenöivät ja oikukkaat : Suomen kultakauden naisia*
- Ari Haasio ja Markku Mattila: Suvaitsematon Suomi*
- Peter Frankopan: Silkkitiet : uusi maailmanhistoria*
- Antti Kujala: Voudintileistä veroparatiiseihin : verotuksen historia*
- Suvi Ratinen: Omat huoneet : missä naiset kirjoittivat vuosisata sitten*
- Petteri Pietikäinen: Kipeät sielut : hulluuden historia Suomessa*
- Maria Vanha-Similä: Pyykkilaudasta pillereihin : naisten arki Suomessa 1950-1970-luvuilla*
- Pekka Nihtinen: Kiinalainen teekirja*
- Hallie Rubenhold: Viisi : Viiltäjä-Jackin tuntemattomat uhrin*
- Howard Blum: Salamurhaajien yö: Hitlerin suunnitelma surmata Roosevelt, Churchill ja Stalin*

*-merkityt ovat tietokirjoja.

Lukuhaasteen saat kirjastosta tai Kyyti-Finnasta.